View the original article

ПОЛІТИКА

Рік УПА і Романа Шухевича: чинне чи нечинне рішення депутатів Львівської облради?

Галина Терещук

22 листопада 2026, 15:00

Пам’ятник головнокомандувачу УПА Романові Шухевичу в селі Білогорща, у передмісті Львова

ЛЬВІВ – В Україні створили Раду з питань співпраці з Польщею при голові українського парламенту. Згідно з офіційним повідомленням, це консультативно-дорадчий орган для зміцнення українсько-польських відносин, розвитку стратегічного партнерства і поглиблення співпраці між парламентами обох держав.

А створенню чергової групи щодо українсько-польської співпраці посприяло рішення Львівської обласної ради про проголошення 2027-го роком Української повстанської армії (УПА) та її головнокомандувача Романа Шухевича, а також українського поета, політичного діяча, оунівця Олега Ольжича. У 2027 році виповнюється 120 років від дня народження цих українських діячів. Це спричинило негативну реакцію у Польщі.

Деякі польські міста навіть припинили співпрацю з Львівщиною і Львовом через рішення обласної ради.

До складу новоствореної ради увійшли 25 осіб, серед яких політики, актори, громадські діячі, дипломати, підприємці, історики, письменники. Є й представники з Польщі українського походження.

Ініціатор створення ради і її керівник народний депутат України, власник телеканалу «Еспресо TV» **Микола Княжицький**. Він розповів Радіо Свобода, що Рада працюватиме над законодавчими ініціативами для поглиблення економічної співпраці між Україною і Польщею, аналізуватиме проблемні питання у відносинах між двома державами, пропонуватиме шляхи їхнього розв'язання.

Ця рада стала черговою платформою, яка б мала покращувати українсько-польські відносини. Раніше вже були створені українсько-польська парламентська комісія Верховної Ради, Парламентська асамблея України і Польщі, тристороння міжпарламентська асамблея України, Литви та Польщі. Але від кількості комісій чи груп не залежить те, як вибудовуються українсько-польські відносини. Вони на сьогодні цілковито залежні від політиків і питань історичного минулого, говорить Княжицький:

«Загалом ми повинні обговорити певні рамки, підходи до двосторонніх відносин, у тому числі історичних. Як сьогодні маємо ставитись до подій у спільному минулому, щоб говорити однією мовою з країнами ЄС. Для нас важливо, щоб нас зрозуміли не тільки поляки, але й європейці, щоб ніхто не використовував минуле для блокування європейської інтеграції. Таку політику ми напрацюємо, і це буде одним із пунктів вшанування всіх жертв того часу – і поляків, і українців».

Микола Княжицький

Днями учасники ради мають визначити пріоритети у своїй роботі. За словами Миколи Княжицького, домовлено про співпрацю з Офісом президента, українським парламентом і Кабміном.

Однак не всі зрозуміли, за яким принципом формувався склад ради. Для прикладу, політолог, директор Інституту світової політики, експерт із українсько-польських відносин **Євген Магда** говорить, що там бракує фахівців із українсько-польських питань. Однак він готовий долучитись до співпраці.

Микола Княжицький пояснює, що це громадська дорадча група, в яку увійшли представники різних сфер, і 28 листопада він представить програму Ради на форумі Центральної та Східної Європи Via Carpatia. У ньому братимуть участь українські і польські громадські діячі, політологи, історики.

Євген Магда наголосив, що єдиним гаслом українсько-польської історії, двосторонніх відносин не може бути – «Пам'ятайте Волинь». Зрозуміло, каже, що Волинська трагедія не буде перегорнутою сторінкою.

«Треба шукати можливості для спільних дій. Україна має унікальний досвід протистояння російському гібридному впливу. Є велика кількість українських біженців у Польщі, з якими теж треба працювати, і вони мають стати агентами впливу України, а не об'єктами впливу російських спецслужб», – каже Євген Магда.

Євген Магда

Польські експерти, з якими спілкувалось Радіо Свобода, досить позитивно сприйняли утворення Ради з співпраці з Польщею. Бо це ще одна можливість налагоджувати контакт і обговорювати складні питання в українсько-польських відносинах.

Рада повинна зосередитися на підтримці та прискоренні історичного діалогу між обома державами, вважає польський експерт **Даріуш Матерняк**. А це пошуково-ексгумаційні дослідження, налагодження контактів між експертами та істориками обох держав. Важливо виробити спільну позицію на урядовому рівні з цих питань, тому що донесення цієї позиції є важливим впливом на суспільні настрої. Також Даріуш Матерняк наголошує на тому, що слід докласти спільних зусиль щодо протидії російській пропаганді та дезінформації, тому що це дуже сильно впливає на суспільні настрої, особливо в Польщі.

«Головна мета – уникати дій з обох сторін, які б могли погіршувати суспільні настрої та відносини. Тому, перш аніж вживати заходів щодо суперечливих і складних питань, як-от історичні, то варто добре перед цим прорефлексувати і подумати», – наголосив Даріуш Матерняк.

Даріуш Матерняк

У Польщі не забули про рік УПА і Шухевича

Черговим подразником для негативної реакції у Польщі стало рішення Львівської облради від 20 жовтня цього року про проголошення 2027-го роком УПА і головнокомандувача УПА Романа Шухевича.

▸ УПА: коротко про головне

Проєкт рішення зачитав його ініціатор, керівник комунального пошукового центру «Доля» (це комунальне підприємство проводило пошукові роботи на території Польщі, і нещодавно у селі Ласків Люблінського воєводства знайшли близько 40 людських останків жертв українсько-польського збройного конфлікту в роки Другої світової війни) і водночас голова депутатської комісії із питань культури, інформаційної політики та промоції Львівської облради **Святослав Шеремета**.

Святослав Шеремета в коментарі Радіо Свобода одразу після ухваленого рішення зазначив, що проголошення 2027-го роком Романа Шухевича має на меті вшанувати борців за незалежність України: «Вважаю, що це право кожної держави, кожного народу, нації – вшановувати своїх героїв і трактувати героїв історії. Я ніколи не займався військово-історичною реконструкцією, а займався пошуком, ексгумацією, перепохованням, увічненням пам'яті. При чому військовослужбовців різних армій».

Високопосадовці Польщі жорстко відреагували на рішення Львівської облради. МЗС Польщі заборонило Святославові Шереметі в'їзд у країни Шенгену на 5 років.

Сьогодні Святослав Шеремета не дає коментарів ані щодо заборони в'їзду, ані щодо рішення, яке залишається чинним.

Окремі органи польського місцевого самоврядування, зокрема міськрада Перемишля, Люблінське воєводство, ухвалили рішення про розірвання співпраці з Львівщиною.

Через рішення Львівської облради звернення від польських мерів і депутатів надходять до міського голови Львова **Андрія Садового**. Він, за словами депутатів, не відповідає на ці листи.

Для прикладу, Вроцлав вимагає від Львова відмежуватися від рішення про оголошення 2027-го роком УПА. Польська сторона пов'язує це питання з подальшими відносинами між містами.

Польські депутати у Ряшеві не розірвали партнерство зі Львовом.

18 листопада депутати Краківської міськради теж обговорювали рішення Львівської облради, але не підтримали пропозицію президента міста **Лукаша Гібали** про призупинення партнерських відносин зі Львовом, які тривають з 1995 року. Депутати заявили, що президент Кракова має ще раз звернутися до міського голови Львова за роз'ясненням його позиції щодо року УПА і Романа Шухевича. Бо, за їхніми словами, Андрій Садовий не відповів на перший лист краківського мера.

Депутати міськради Перемишля нагадали мерові Львова про інформаційну таблицю, присвячену головнокомандувачу УПА Романові Шухевичу (Тарас Чупринка), на будівлі ліцею №10 з польською мовою навчання. Вже не один рік польська сторона просить зняти її.

Таблиця з поясненням назви вулиці на честь Романа Шухевича – Тараса Чупринки – на будівлі школи у Львові з польським навчанням

Польська сторона закидає міській владі Львова й те, що вона відновлює музей Романа Шухевича після російського обстрілу 1 січня 2024 року.

Зруйнований російським дроном музей Романа Шухевича

Громадські активісти два роки тому ініціювали встановлення у Львові неподалік від бібліотеки імені Стефаника пам'ятника головнокомандувачу УПА Романові Шухевичу. Про що можна дізнатись з інформаційного банера на цьому місці. І ці питання виникають при українсько-польських зустрічах.

Андрій Садовий публічно не висловлюється на всі ці вимоги і закиди польської сторони. Радіо Свобода звернулося до львівського мера за коментарем. Відповідь оприлюднимо, щойно отримаємо.

Усі ці питання стануть темами для обговорення новоствореною Радою при голові ВР.

«На жаль, рішення Львівської облради негативно вплинуло на польсько-українські відносини: питання отримало широке негативне висвітлення в польських ЗМІ. Настільки широке, що викликало реакцію не лише центральної влади, але й місцевих органів влади. Останні є важливими, оскільки в багатьох випадках вони відображають суспільний настрій у конкретних випадках. Тема може більше не висвітлюватися на перших шпальтах, але вона все ще з'являється», – розповів Радіо Свобода польський експерт з українсько-польських відносин Даріуш Матерняк.

Рішення облради – це ще один елемент негативного впливу, що виник невдовзі після кризи у відносинах навколо присвоєння військовій частині звання Героїв УПА та позбавлення польського ордена Білого Орла президента України, зауважує Даріуш Матерняк.

«Тут важко говорити про очікування: якби депутати облради дійсно змінили свою позицію, це могло б сприяти покращенню настроїв у Польщі, хоча й не вирішило б усієї проблеми польсько-українських історичних відносин, яка охоплює багато інших питань», – говорить польський експерт.

Під час зустрічі в Українському католицькому університеті 19 листопада американський історик і публіцист **Тімоті Снайдер**, коментуючи тему УПА в

контексті українсько-польських суперечок, зазначив: у нинішньому погіршенні двосторонніх відносин Польща теж винна, але й Україна припустилася дипломатичної помилки. За його словами, було передбачувано, що рішення назвати військовий підрозділ на честь УПА створить проблеми, піділлє олії у вогонь для тих середовищ у Польщі, яких не варто було провокувати, і зрештою нашкодить самій Україні.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:
«Країнам потрібні лише сильні відносини»: Зеленський вперше зустрівся з Навроцьким після конфлікту з орденом Білого Орла

У МЗС України розкритикували рішення Львівської облради

Міністерство закордонних справ України назвало контрпродуктивним рішення Львівської обласної ради, яка оголосила 2027 рік роком УПА й головнокомандувача Української повстанської армії Романа Шухевича. На тлі критики цього рішення з боку польської влади у МЗС у відповідь на запитання Радіо Свобода наголосили на важливості розвитку дружніх двосторонніх відносин із Польщею.

«За останні роки вдалося досягнути суттєвого прогресу розбудові стратегічного партнерства з Польщею, проведенню пошуково-ексгумаційних робіт, налагодженню історичного діалогу. Розвивається оборонна співпраця. У цьому контексті вважаємо, що нещодавнє рішення Львівської облради, яке зачіпає вимір чутливих історичних питань двостороннього порядку денного, є контрпродуктивним для наших актуальних зусиль, спрямованих на подальшу розбудову українсько-польських відносин, вирішення проблемних питань на тлі повномасштабної російської агресії і безпрецедентних безпекових загроз для наших двох країн і регіону в цілому», – йдеться в заяві.

У МЗС зауважили, що рішення ухвалене на регіональному рівні – органом місцевого самоврядування.

«Депутати, які голосували за нього, не зверталися за порадами ані до МЗС, ані до інших органів центральної влади, щоби оцінити наслідки своїх дій для двосторонніх відносин із Польщею. Важливо зауважити, що депутати цієї ради обіймають виборні посади і не підпорядковуються Верховній Раді, Кабінету

міністрів, президенту України чи центральним органам виконавчої влади», – кажуть у міністерстві.

У МЗС зазначили, що політичні рішення регіональних органів місцевого самоврядування не мають шкодити національним інтересам України, насамперед у сфері безпеки і європейської інтеграції.

У відомстві також закликали польську сторону утриматися від «різких кроків, які можуть завадити тренду нормалізації відносин».

«Зі свого боку підтверджуємо налаштованість на конструктивне вирішення всіх проблемних питань двосторонніх відносин дипломатичними каналами в дусі добросусідства», – йдеться в заяві.

А що ж влада Львівщини?

Рішення Львівської облради про проголошення 2027-го роком УПА і головнокомандувача Романа Шухевича перебуває, по суті, у підвішеному стані. Очільник військової адміністрації Львівщини **Максим Козицький**, який є депутатом облради від провладної фракції «Слуга народу», заявив, що рішення нечинне. Він не брав участі у голосуванні, бо перебував у закордонному відрядженні, про що йдеться у відповіді на запит Радіо Свобода.

На офіційному вебсайті Львівської облради так і не були опубліковані проєкти рішень «Про проголошення 2027 року Роком Романа Шухевича» (№ 1133-ПР від 03.07.2026), «Про проголошення 2027 року Роком Української Повстанської Армії» (№ 1132-ПР від 03.07.2026) та «Про проголошення 2027 року Роком Олега Ольжича» (№ 1131-ПР від 03.07.2026), що може свідчити про порушення закону України «Про доступ до публічної інформації» (обов'язкове оприлюднення проєктів рішень не пізніш як за 10 робочих днів до дати їх розгляду) та Регламенту Львівської обласної ради.

Не були оприлюднені на сайті і самі рішення, що може свідчити про порушення закону України «Про доступ до публічної інформації» (обов'язкове оприлюднення прийнятих актів невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дня затвердження документа).

Відсутні офіційні результати голосування, що може свідчити про порушення закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (обов'язкове оприлюднення результатів поіменного голосування в день голосування) та ст. 74-1 Регламенту Львівської облради.

Радіо Свобода надіслало інформаційний запит у Львівську облраду. Оскільки керівництво облради відмовляється коментувати ситуацію. Зокрема, у запиті Радіо Свобода просить відповісти, як почали діяти рішення, надати копію (витяг) офіційних результатів поіменного голосування депутатів Львівської облради на сесії; чи з моменту реєстрації проєктів рішень від 3 липня 2026 року і до часу їх розгляду на сесії 20 жовтня 2026 року представники центральних органів державної влади (зокрема МЗС України) або керівництво Львівської ОВА зверталися до Львівської облради з проханням утриматися від розгляду проєктів рішень про проголошення 2027-го роком УПА і головнокомандувача Романа Шухевича. Відповідь на запит оприлюднимо, щойно отримаємо.

24 листопада відбудеться позачергова сесія Львівської облради. Попередньо, у порядку денному не передбачене обговорення питання українсько-польських відносин, зокрема рішення про рік УПА і Романа Шухевича.

Однак депутат Львівської облради Олександр Ганущин вимагатиме відповіді на питання про чинність рішень облради. Чому вони не підписані? Адже позиція обласних керівників, каже, що якось забудеться це питання, не пройде. Нібито на сесії має бути винесено проєкт рішення, яке передбачає внесення змін в ухвалені рішення 20 жовтня.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Зеленський анонсує відкриття архівів СБУ та СЗР щодо подій на Волині у XX столітті

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Коротко про УПА. Сила, яка найдовше чинила опір

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«На руку Путіну». Скандал між Україною і Польщею через УПА не вщухає. Як Львівська облрада вийде з ситуації?

Галина Терещук

В ефірі Радіо Свобода – з 2000 року. Закінчила факультет журналістики Львівського національного університету імені Франка. Маю досвід роботи на телебаченні і в газеті.

Україна | Світ | Політика | Суспільство

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.